



**Republika e Kosovës**  
**Republika Kosova - Republic of Kosovo**

**ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI**  
**REGULATORNI URED ZA ENERGIJU**  
**ENERGY REGULATORY OFFICE**



# **LICENCA ZA OPERATORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE**

**DODELJENA:**

**OPERATORU SISTEMA PRENOSA I TRŽIŠTA  
(KOSTT) A. D.**

**Registarski broj: ZRRE/Li\_16/17**

**Priština, 13. april 2017.**

## SADRŽAJ:

Član 1	Cilj .....	3
Član 2	Definicije .....	3
Član 3	Prava, obaveze i ovlašćenja data ovom licencom .....	4
Član 4	Zasebni računi za licencirane aktivnosti .....	5
Član 5	Pravna i upravljačka nezavisnost .....	6
Član 6	Zabrana subvencija i unakrsnih subvencija .....	7
Član 7	Zabrana diskriminacije .....	7
Član 8	Tržišni model i tržišna pravila .....	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
Član 9	Pristupanje tržišnim pravilima .....	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
Član 10	Operativne komunikacije .....	8
Član 11	Obaveze za tržišnog operatora .....	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
Član 12	Tržište pomoćnih usluga .....	9
Član 13	Ograničenja za korišćenje određene informacije .....	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
Član 14	Rad .....	10
Član 15	Izmena u kontroli korisnika licence .....	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
Član 16	Obezbeđenje informacija regulatoru .....	10
Član 17	Naknade .....	11
Član 18	Produženje, izmena, suspenzija, prenos i prekid licence .....	11
Član 19	Administrativne mere i novčane kazne .....	11
Član 20	Rešavanje sporova .....	11
Član 21	Stupanje na snagu .....	11

## Član 1 Cilj

1. **Regulatorni ured za energiju – RUE** (u daljem tekstu “Regulator”), u skladu sa ovlašćenjem datim članom 36. Zakona o energetsom regulatoru (Zakon br. 05/L-084), Zakona o energetici (Zakon br. 05/L-081), Zakona o električnoj energiji (Zakon br. 05/L-085) i Pravilnikom za licenciranje energetskih aktivnosti na Kosovu (Pravilnik RUE/Br. 07/2017), ovim putem, na sednici održanoj 13. aprila 2017. godine izmenjuje (modifikuje) Operatoru Sistema Prenosa i Tržišta (KOSTT) A. D. “Licencu operatora tržišta energije”, za ekonomsko upravljanje sistemom električne energije (sa registarskim brojem ZRRE/Li\_16/12) u **Licencu za operatora tržišta električne energije, data Operatoru sistema prenosa i tržišta (KOSTT) A. D. sada sa registarskim brojem ZRRE/Li\_16/17, Adresa: ul.”Ilaz Kodra”, b. b,10000 , Priština, Republika Kosovo,** (u daljem tekstu “Korisnik licence”).
2. Izmena/modifikacija ove licence dolazi kao rezultat izmene primarnog zakonodavstva energetskeg sektora: Zakona o energetsom (Zakon br. 05/L-084, koji je stupio na snagu u julu 2016. godine); Zakona o energetici (Zakon br. 05/L-081, koji je stupio na snagu u julu 2016. godine); Zakona o električnoj energiji (Zakon br. 05/L-085, koji je stupio na snagu u avgustu 2016. godine); Zakona o prirodnom gasu (Zakon br. 05/L-082, koji je stupio na snagu u julu 2016. godine); kao i Pravilnika za licenciranje energetskih aktivnosti na Kosovu (Pravilnik RUE/Br. 07/2017, koji je stupio na snagu 31. marta 2017. godine).

## Član 2 Definicije

1. Izrazi upotrebljeni u ovoj licenci imaće sledeći značaj:
  - a) **Sporazum o pristupanju** – potpisani dokumenat od strane tržišnog operatora i stranke pristupanja, kojim se slažu da će postupati u skladu sa Tržišnim pravilima, kao što je navedeno u Tržišnim pravilima.
  - b) **Finansijska godina** – period od 1. januara do 31. decembra tekuće kalendarske godine.
  - c) **Zakonodavstvo** –Zakon o energetici (Zakon br. 05/L-081), Zakon o energetsom regulatoru (Zakon br. 05/L-084), Zakon o električnoj energiji (Zakon br. 05/L-085), i svako drugo primarno ili sekundarno zakonodavstvo koje reguliše energetski sektor.
  - d) **Funkcionisanje tržišta** – obavljena aktivnost od strane Operatora tržišta u vezi upravljanja tržištem električne energije i pripreme finansijskih izveštaja o učesnicima tržišta, ne računajući kupovinu ili prodaju električne energije, u skladu sa

tržišnim pravilima.

- e) **Tržišna pravila** – norme koje reguliše trgovinu električnom energijom između učesnika na tržištu i odnosa između stranaka na tržištu električne energije, operatora tržišta i operatora sistema prenosa, u cilju održavanja fizičke ravnoteže na tržištu.
  - f) **Povezano lice** - svako preduzeća u koje je u vlasništvu ili kontrolisano od strane drugog preduzeća, kao što je definisano Zakonom o poslovnim društvima, na snazi.
2. Drugi izrazi koji su upotrebljeni u ovoj licenci imaće isto značenje kao izrazi upotrebljeni u zakonodavstvu na snazi.

### Član 3

#### Prava, obaveze i ovlašćenja data ovom licencom

1. Korisnik licence će postupiti u skladu sa članovima utvrđenim u ovoj licenci, Zakonu o električnoj energiji, Tržišnim pravilima, Kodovima i drugim zakonodavstvom na snazi.
2. Korisnik licence između ostalog treba da:
  - 2.1 osigura da tržište na veliko električne energije na Kosovu u svako vreme bude utvrđeno u skladu sa važećim zakonodavstvom i važećom Strategijom energije Republike Kosovo, kao što je i koje se povremeno može izmeniti u skladu sa Zakonom o električnoj energiji.
  - 2.2 organizuje trgovinu veleprodaje na nepristrasnoj, transparentnoj i nediskriminatorskoj osnovi, u skladu sa zakonodavstvom na snazi, tržišnim pravilima i sprovedenim procedurama od njega i odobrenim od strane regulatora.
  - 2.3 organizuje nabavku (kupoprodaju) uravnotežene energije i da održi blisku koordinaciju sa Operatorom sistema prenosa;
  - 2.4 vrši obračun obaveza za vraćanje troškova obavljanja licencirane aktivnosti, u skladu sa metodologijom odobrenom od strane Regulatora.
  - 2.5 obavlja aktivnosti koje su utvrđene za operatora tržišta u okviru Pravila o šemi podrške za obnovljivu energiju i zakona, pravila i kodova koji su na snazi.
3. Teritorija koja je pokrivena ovom licencom je cela teritorija Republike Kosova.
4. Korisnik licence u skladu sa Tržišnim pravilima, **ovlašćen je** da obavlja sledeće aktivnosti:
  - 4.1. da pristupi tržišnim pravilima u svojstvu "vlasnika";
  - 4.2. održava proces pristupanja tržišnim pravilima za sve tržišne stranke;

- 4.3. upravlja organizovanim tržištem električne energije;
  - 4.4. upravlja procesom promene snabdevača;
  - 4.5. održava račune Tržišnog operatora, Operatora sistema prenosa i tržišnih stranaka;
  - 4.6. priprema i dostavlja Operatoru sistema dnevne programe kupoprodaji električne energije;
  - 4.7. upravlja procesom završnog bilansa;
  - 4.8. fakturiše recipročne finansijske obaveze operatora sistema prenosa;
  - 4.9. postupa kao agent za finansijsko ujednačavanje za Operatora sistema prenosa;
  - 4.10. vrši komercijalne funkcije ravnoteže električne energije, u skladu sa članom 23. Zakona o električnoj energiji;
  - 4.11. obezbeđuje informacije o tržištu električne energije; i
  - 4.12. vrši i druge funkcije koje su mu određene Tržišnim pravilima.
5. Korisnik licence neće odrediti i/ili preneti, a niti će imati za cilj da odredi ili prenosi neku od svojih prava i obaveza koja su mu date putem ove licence bez prethodnog odobrenja Regulatora.

#### **Član 4**

##### **Zasebni računi za licencirane aktivnosti**

1. Korisnik licence će pripremiti godišnje finansijske izveštaje o aktivnostima obuhvaćenim u licenci, u skladu sa Regulativnim uputstvima o računovodstvu, izdatih od strane Regulatora i zatim će Regulatoru dostaviti primerak revidiranih Finansijskih izveštaja u roku od 3 (tri) meseca, nakon završetka finansijske godine. Interni računi treba da budu izdvojeni za aktivnosti rada tržišta i interni račune za druge aktivnosti, isto tako kao da su pomenute aktivnosti obavljene od strane nekog drugog preduzeća. Ukoliko zbog objektivnih razloga, korisnik licence ne može pripremiti ove izveštaje u roku od tri (3) meseca, onda najkasnije do 15 marta, Korisnik licence treba od regulatora zatražiti produženje roka za dostavljanje ovih izveštaja, ali ne kasnije od 30. aprila tekuće godine.
2. Korisnik licence će dostaviti Regulatoru godišnje finansijske izveštaje revidirane od strane nezavisnog revizora u skladu sa međunarodnim standardima o finansijskom izveštavanju u rokovima koji su određeni važećim zakonima za finansijsko izveštavanje. Revizor treba da proveri da li su zahtevi u vezi sa zabranom unakrsnih subvencija i diskriminacije u članovima 5. i 6. ispunjeni.
3. Regulativno računovodstvo će biti u skladu sa Regulativnim uputstvima o računovodstvu, koji između ostalog, mogu odrediti:
  - 3.1 oblik izveštaja/izjava regulativnog računovodstva, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na računima prihoda i gubitaka (bilans uspeha), bilans stanja, priznatih prihoda i izjave gubitaka, protoka gotovine (cash-flow) i izjave o iznosu prihoda, troškova, sredstava, obaveza, rezervi i uslova, koji se naplaćuju

od neke druge aktivnosti, ili su određene iz dodele ili raspodele između konsolidovane aktivnosti rada tržišta i neke druge aktivnosti;

- 3.2. prirodu i sadržaj izveštaja/izjava regulativnog računovodstva, uključujući informacije u vezi određenih vrsta godišnjih prihoda, troškova, sredstava ili dugova i informacije o godišnjim prihodima, sredstvima troškovima, i dugovima iz određenih aktivnosti; i
- 3.3. principe i politike regulativnog računovodstva (uključujući osnovu za dodelu troškova).
4. U vezi sa izveštajima/izjavama regulativnog računovodstva za finansijsku godinu, korisnik licence neće izmeniti osnovu obaveza, raspodele ili dodele od onih koje su korišćene u prethodnoj finansijskoj godini, osim ako Regulator prethodno izdaje relevantno uputstvo ili pismeno odobrio izmenu ovih osnova.
5. Korisnik licence će postupiti u skladu sa svakim uputstvom izdatim od strane Regulatora i važećeg zakonodavstva.

## **Član 5**

### **Pravna i upravljačka nezavisnost**

1. Za obezbeđivanje nezavisnosti korisnika licence:
  - 1.1. lica koja su odgovorna za upravljanje korisnikom licence ne bi trebalo da su deo strukture neke kompanije licencirane za proizvodnju, distribuciju ili snabdevanje električnom energijom na Kosovu; i
  - 1.2. korisnik licence će preduzeti sve neophodne mere da se osigura da se uzimaju u obzir stručni interesi odgovornog lica za upravljanje korisnikom licence, da bi osigurao da su oni sposobni da postupe na nezavisan način.
2. Korisnik licence će primeniti Kodeks ponašanja za tržišnog operatora, navodeći neophodne mere za osiguranje zabrane diskriminatornog ponašanja. Ovaj Kodeks treba sadržati i specifične obaveze direktora i ostalih radnika o pitanjima koja se odnose na poverljivost, sukobe interesa, itd.
3. Korisnik licence treba da objavi Kodeks ponašanja na svom zvaničnoj internet stranici.

## **Član 6**

### **Zabrana subvencija i unakrsnih subvencija**

1. Sve obaveze postavljene od strane korisnika licence u vezi sa obavljanjem njegovih licenciranih aktivnosti, treba da se definišu u skladu sa Pravilnikom o određivanju cena Tržišnog operatora i neke druge metodologije, kao što je odobreno od strane Regulatora.
2. Tokom obavljanja licenciranih aktivnosti rada tržišta, korisnik licence treba osigurati da njegove obaveze nisu povećane ili smanjene kao rezultat dobijanja ili dodeljivanja neke unakrsne subvencije (direktno ili indirektno) od ili u ime neke druge slične aktivnosti korisnika licence ili od nekog drugog povezanog lica, korporacije ili nekog fizičkog ili pravnog lica.

## **Član 7**

### **Zabrana diskriminacije**

1. Korisnik licence neće diskriminisati nijednu tržišnu stranku ili lice koje želi da postane tržišna stranka, i izvršiće svoje funkcije uz poštovanje principa transparentnosti, objektivnosti i nezavisnosti.
2. Izuzetno od stava 1. ovog člana, tržišna stranka može biti drugačije tretirana od strane Korisnika licence pod uslovima određenim i odobrenim Tržišnim pravilima.

## **Član 8**

### **Tržišni model i Tržišna pravila**

1. Korisnik licence će razviti tržišni model u skladu sa zakonima o energiji, Strategijom energije Republike Kosovo, povremeno izmenjenom u konsultaciji sa trgovinskim strankama i drugim odgovornim relevantnim institucijama za energetski sektor.
2. Korisnik licence treba razviti tržišna pravila u skladu sa važećim zakonodavstvom i tržišnom modelu, kao što je odobreno od strane Regulatora.
3. Korisnik licence biće odgovoran za upravljanje i modifikaciju tržišnih pravila u skladu sa relevantnim odredbama tržišnih pravila. Prilikom modifikacije tržišnih pravila, korisnik licence treba dostaviti na odobrenje Regulatoru predloge za modifikaciju, nakon konsultacija sa strankama koje će biti obuhvaćene ovom modifikacijom.
4. Modifikacije iz stava 3. ovog člana mogu sa se predložiti od strane korisnika licence, Regulatora ili od bilo koje stranke u tržišnim pravilima.

## **Član 9**

### **Pristupanje tržišnim pravilima**

1. Korisnik licence će stupiti u sporazum za pristupanje sa svim licima koje žele da potpišu takav sporazum i da postanu stranke u tržišnim pravilima, koja su licencirana za aktivnosti koje žele da preduzmu. Korisnik licence obaveštava Regulatora o svim primljenim zahtevima od strane lica koja žele da zaključe Sporazum o pristupanju, u skladu sa odredbama tržišnih pravila.
2. Korisnik licence je dužan da prati usklađenost tržišnih stranaka u skladu sa tržišnim sporazumima, sporazumima o pristupanju i u skladu sa tržišnim pravilima.
3. Korisnik licence može raskinuti ove sporazume o pristupanju samo u skladu sa odredbama tržišnih pravila.

## **Član 10**

### **Operativne komunikacije**

1. U cilju upravljanja procesom završnih ujednačenja, korisnik licence će instalirati, voditi i ažurirati platformu rada tržišta, uključujući bilo koji zahtevani standard za komunikaciju sa ovim softverom, u skladu sa međunarodnim standardima i tržišnim pravilima.
2. Korisnik licence će osigurati da celokupni proces završnih ujednačenja je revidiran od strane kvalifikovane i nezavisne kompanije za reviziju, za utvrđenje usklađenosti sa tržišnim pravilima. Revizija će se vršiti u skladu sa članom 21.7 Tržišnih pravila i drugim zakonodavstvom na snazi.
3. Korisnik licence će voditi pune i tačne beleške o svim podacima o završnim ujednačenjima koje su podnesene od tržišnih stranaka, ili koje su održane od strane korisnika licence. Format za čuvanje ovih podataka će biti određen od strane korisnika licence.

U ovom članu:

**“Podaci o završnom ujednačenju”**- su svi podaci neophodni da se nabave od strane korisnika licence ili od tržišnih stranaka, u skladu sa tržišnim pravilima, koje omogućavaju vršenje završnog ujednačenja u skladu sa tržišnim pravilima.



## **Član 11**

### **Obaveze tržišnog operatora**

Sva opterećenja postavljena od strane korisnika licence u vezi sa učinkom svoje licencirane aktivnosti, treba postaviti u skladu sa Pravilom o određivanju cena Operatora sistema i prenosa i Tržišnog operatora i bilo kojom drugom metodologijom, odobrenom od strane Regulatora.

## **Član 12**

### **Tržište za pomoćne usluge**

1. Najkasnije tri (3) meseca nakon izdavanja ove modifikovane licence, u koordinaciji sa operatorom sistema prenosa, korisnik licence treba pripremiti nacrt-Proceduru za postavljanje cena i pružanje pomoćnih usluga i treba ga podneti Regulatoru na početno razmatranje i usvajanje. Procedura treba da obezbedi da, sve dok postoje uslovi za konkurentnu nabavku, pomoćne usluge će se nabaviti najboljom ekonomskom cenom, uzimajući u obzir količinu, prirodu i raznovrsnost izvora pomoćnih usluga na raspolaganju korisnika licence.
2. Nakon razmatranja komentara Regulatora o nacrtu-metodologije, korisnik licence treba da se konsultuje sa tržišnim strankama pre završetka nacrta.
3. Korisnik licence treba dostaviti RUE-u završenu proceduru za odobrenje i treba da sprovodi odobrenu proceduru, osim ako se ne upućuje drugačije od strane RUE-a.
4. Korisnik licence treba da obavesti Regulatora o cenama pomoćnih usluga, koje se nabavljaju u skladu sa procedurom.

## **Član 13**

### **Ograničenja u upotrebi određene informacije**

1. Svi podaci osigurani od korisnika licence tokom obavljanja njegovih dužnosti mogu se otkriti u skladu sa tržišnim pravilima i bilo kojim zakonodavstvom na snazi.
2. Korisnik licence, kada je potrebno za obavljanje licencirane aktivnosti, vrši otkrivanje svake informacije, osim poverljivih informacija, koje se vode ili osiguraju tokom obavljanja njegovih funkcija kao tržišnog operatora. Uprkos tome, korisnik licence treba da obelodanjuje informacije, uključujući poverljive informacije, ako se takva informacija zahteva od Regulatora.
3. Korisnik licence će osigurati da svaki dokumenat koji sadrži poverljive informacije treba jasno da identifikuje informaciju kao poverljivu (da je označava kao poverljivu informaciju).

U ovom članu "**Poverljiva informacija**" imaće isti značaj, koji je utvrđen u Zakonu o energetsom regulatoru.

#### **Član 14 Rad**

Korisnik licence će u vezi sa radnim odnosom i bezbednosti na radu postupati u skladu sa zakonodavstvom na snazi.

#### **Član 15 Izmena u kontroli korisnika licence**

1. Korisnik licence će obavestiti Regulatora u vezi bilo kakve izmene koja se očekuje u kontroli korisnika licence, najmanje šezdeset (60) dana unapred. Izmena u kontroli neće biti efektivna sve dok Regulator ne odobri istu.
2. Korisnik licence će obavestiti Regulatora u vezi bilo kakve izmene organizacione strukture korisnika licence. Ovakvo obaveštenje se treba dostaviti Regulatoru ne kasnije od (3) dana od dana nastanka svake takve izmene.

#### **Član 16 Obezbeđivanje informacija za Regulatora**

1. Korisnik licence će Regulatoru dostaviti informacije i izveštaje na način i u vremenskim rokovima koje Regulator može smatrati potrebnim.
2. Korisnik licence će dostaviti Regulatoru izveštaje o aktivnostima tržišnog operatora, kao i usaglašenost sa uslovima licence, u skladu sa Priručnikom o izveštavanju o energetsom sektoru, odobrenim od strane Regulatora, i prema zahtevima Regulatora.
3. Korisnik licence treba dostaviti Regulatoru detalje u vezi bilo kakve izmene u informacijama koje su poslate tokom apliciranja za ovu licencu.
4. U ovom članu:

**"Informacija"** - materijal koji će u svakom obliku i bez ikakvog ograničenja obuhvatiti svaki ugovor, knjigu, dokumenat, registar, računovodstvo (statusni ili drugi), procenu, povratak ili izveštaj svakog opisa i objašnjenja (usmenog ili pismenog) u vezi sa ovim informacijama koje su mogle biti zahtevane od strane Regulatora.

## **Član 17**

### **Naknade**

Korisnik licence će platiti Regulatoru svaki početnu i godišnju naknadu, koja je utvrđena u skladu sa Pravilom o naknadama, izdate od strane Regulatora.

## **Član 18**

### **Produženje, izmena, suspenzija, prenos i prekid licence**

1. Regulator može produžiti, modifikovati, suspendirati, i ukinuti ovu licencu u skladu sa Zakonom o energetsom regulatoru, i Pravilnikom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu.
2. Regulator ovu licencu može preneti u skladu sa Zakonom o energetsom regulatoru i Pravilnikom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu, ali mora da osigura da obaveze licence mogu da se izvrše od strane drugog korisnika licence i ako potrošači ne budu oštećeni zbog jednog takvog prenosa.

## **Član 19**

### **Administrativne mere i novčane kazne**

1. U slučaju kršenja odredbi zakonodavstva na snazi, uključujući i pravila izdatih od strane Regulatora ili članova i uslova ove licence ili instrukcija datih korisniku licence od strane Regulatora, Regulator ima nadležnost da korisniku licence odredi administrativne mere i novčane kazne, u skladu sa članom 57. Zakona o energetsom regulatoru i Pravilom o administrativnim merama i novčanim kaznama.
2. Administrativne mere i novčane kazne mogu se odrediti preduzeću kao pravnom licu, kao i odgovornim osobama preduzeća.
3. Iznos novčane kazne će se proceniti u skladu sa Zakonom o energetsom regulatoru i Pravilom o administrativnim merama i novčanim kaznama.

## Član 20 Rešavanje sporova

1. Svaki spor koji nastaje ili koji se odnosi na licencirane aktivnosti, biće rešen u skladu sa Pravilom za rešavanje žalbi i sporova u energetsom sektoru, izdate od strane Regulatora.
2. Odluke Regulatora u vezi sa produženjem, izmenom, suspenzijom, prekidom i prenosom licence, kao i odluke koje se odnose na kazne kao rezultat kršenja uslova licence ili kršenja primenljivih zakona, mogu se osporavati od strane Korisnika licence pri nadležnom sudu na osnovu zakona na snazi.

## Član 21 Stupanje na snagu

1. U skladu sa članom 36. Zakona o energetsom regulatoru, ova izmenjena/modifikovana licence, sada sa registarskim brojem ZRRE/Li\_16/17 izdaje se operatoru **Sistema prenosa i tržišta (KOSTT) A. D.** za aktivnost upravljanja tržištem električne energije i stupa na snagu dana **13.04.2017.**
2. Licenca izdata dana **04. oktobra 2006.** (Registarski broj ERO/Li\_16/06), modifikovana dana 18.07.2012 (Registarski broj ZRRE/Li\_16/12), sada modifikovana dana 13.04.2017 (Registarski broj ZRRE/Li\_16/17) će nastaviti da važi za period od trideset (30) godina, do **04. oktobra 2036. godine.**

Overena uobičajenim pečatom Regulatornog ureda za energiju dana: \_\_\_\_\_.

Potpisana (u ime odbora Regulatora) V. D. Krenar Bujupi: \_\_\_\_\_.

Potpisano dana: \_\_\_\_\_.

Kraj dokumenta